

Munkiana

nr. 59

2016

20. årgang

www.munkiana.dk

issn: 1397-7172

disse dog gav Frikorps Danmark deres støtte til at kæmpe på den tyske østfront.

Konklusion

For mig at se fortæller bronzeskulpturen især, at Torvald Westergaard har været glad for Munks salme og derfor har dristet sig til at give sit bidrag til beskrivelsen af "Guds fjender". At netop det var hans tanke, understreges af den kendsgerning, at han af angst for personlige følger efter den 9. april 1940 gravede skulpturen ned i sin have.

Flere vil sikkert være uenig med mig i mine synspunkter, men det ændrer ikke den kendsgerning, at bronzeskulpturen altid vil klæbe Mussolinis og Hitlers navne sammen med Kaj Munks, og at Torvald Westergaard med sin velmente salmeillustration nu stik mod sin hensigt cementerer det mål, samarbejdspolitikere satte sig, nemlig at skade og tilsvine Munks eftermæle.

Er der håb forude? Der synes i tidens ungdom at være en voksende interesse for Kaj Munks idealisme. Ungdom har idealistiske tanker og er fremtiden. Så måske vil de kommende generationer knuse de mange cementlag, der er støbt omkring myten om Munk, og destruere den, så man endelig i fred og ro kan koncentrere sig om at leve sig ind i Danmarks nok største dramatikers produktion. Mange af hans skuespil løfter sig højt op over tid og sted, hvilket netop er kendetegnet for stor kunst.

Det er vel overflødigt at sige, at én af de helt konkrete forudsætninger for Munks eftermæles renselse er, at Torvald Westergaards bronzeskulptur bliver puttet i smeltediglen. Ja, den handling er jeg endog overbevist om, at han selv, som situationen er blevet, ville bifalde.

Boganmeldelse

Krig på skoleskemaet

KRIG. Et danskfagligt forløb

Af Louise Klinké Øhrstrøm.
Lindhardt & Ringhof. 2016.
136 sider, 189 kr.

Af Knud Erik Andersen, Kaj Munk
Forskningscentret, cand.pæd. og ph.d.

Det er bestemt ikke hver dag, der udkommer en bog til ungdomsudannelserne, hvor Kaj Munk indtager en – om ikke central – så dog væsentlig plads. Men en sådan bog er netop udkommet. Og lad det være sagt med det samme. Bogen er fremragende og tydeligt lagt til rette af en forfatter og redaktør med pædagogisk erfaring. Faglig fordybelse, oplæg til diskussion og refleksion er nøglebegreber i en bog, hvis fokus er danskfaget.

Personligt glæder det mig, at forfatteren er opmærksom på Kaj Munk Forskningscentrets digitale portal *Kaj Munk – Studieudgave på Web* – www.kajmunk.aau.dk – og bruger denne adresse i sine referencer.

Måske kan bogen være med til at eksponere sitet. Danskfagligt kernestof er en integreret del af bogen; bl.a. tekst-, billed- og filmanalyse, kanonforfattere og litteraturhistorie. Tværfagligt samarbejde med billedkunst, samfunds-fag og historie er bestemt en mulighed.

Der er tale om gymnasielærere og forfatter Louise Klinké Øhrstrøms bog *KRIG. Et danskfagligt forløb*.

Forfatterens daglige virke som gymnasielærer i dansk og kulturforståelse på HHX Lyngby, København Nord afspejler sig i bogens tilrettelæggelse og er, som det hedder i "Forord", "baseret på mine egne erfaringer som danskunderviser i gymnasiet, og værkerne er derfor valgt ud fra, hvad jeg har erfaret fungerer med målgruppen." Ikke noget ringe udgangspunkt.

Bogen falder i tre tematiske hoveddele: Før krig, I krig og Efter krig. Kaj Munk er med i hoveddelen "I krig" og det med et tema, som Louise Klinke Øhrstrøm betegner "Kaj Munk og krigsdramaet", der er fulgt op med prologen og uddrag af 4. akt i *Sejren*, som udkom i 1936.¹

De enkelte afsnit og tekstuddrag er (måske vel) korte – nærmest appetitvækkere – men de vil helt sikkert få adskillige gymnasieelever på biblioteket og låne hele værket, og det hvad enten det drejer sig om uddrag af Herman Bangs *Tine* eller Klaus Rifbjergs digt *Støvlerne*. Og finder gymnasieeleverne ikke selv på biblioteket, vil adskillige adjunker og lektorer selv lægge op til,

at klassen arbejder videre med nogle af de angivne forfattere.

Billedsiden er et kapitel for sig. Sort-hvide billeder og (fleste) farvebilleder veksler og supplerer – uddyber – hovedteksten. I Kaj Munk afsnittet er der således ét sort-hvidt foto af Kaj Munk i sit arbejdsværelse ("Stærekassen") på 1. sal i præstegården i Vedersø og Poul Henrik Jensens maleri "Episoder af Kaj Munks liv" (1970), der hænger på Maribo Bibliotek. Maleriet ses sjældent anvendt som illustration, men her er det et 'scoop'. Palle Nielsens linoleumssnit "Ligfiskerne" og Simone Aaberg Kærns maleri af daværende statsminister Anders Fogh Rasmussen og mange, mange andre kvalitetsbilleder er der naturligvis også.

"Krig" er et naturligt valg for den underviser, der vil skildre, hvordan litteraturen gennem tiden har skildret Danmark i krig, og hvordan det har sat sig aftryk i den nyere kunst. At Danmark de seneste 15 år har været en krigsførende nation gør det aktuelt at reflektere over de mange spørgsmål, der knytter sig til krigens væsen.

¹ Se www.kajmunk.aau.dk/tekster/vis/dramatik/1480001/

Episoder af Kaj Munks liv. Poul Henrik Jensens billedfrise fra 1970 på vestvæggen i Maribo Biblioteks udlånsal, dimensioner 152 x 548 cm. De enkelte motiver på billedet er fra venstre:

I skolen • Marie og Peter Munk • Kaj Munk ved siden af morderne • På husbesøg • Ved skrivepulten.

(Foto: Erik Lindstrøm. Gengivet fra bogen Kaj Munk og Lolland: Mennesker Munk mødte af Søren Daugbjerg. Gengivet med fotografens og forfatterens tilladelser.)